

D 15

1 Inledning

Auktoriserade revisorn A-son har varit föremål för FAR:s kvalitetskontroll. Av en rapport från FAR framgår att FAR:s kvalitetsnämnd för revisionsverksamhet bedömde att A-son inte uppfyller den kvalitetsnivå som förutsätts enligt god revisorssed och god revisionsred. Rapporten har föranlett Revisorsnämnden (RN) att öppna detta disciplinärende. RN:s utredning har omfattat de tre revisionsuppdrag och räkenskapsår som ingick i kvalitetskontrollen. Av dessa ingår två aktiebolag i RN:s beslut och benämns här **industribolaget** och **konstruktionsbolaget**, båda med räkenskapsåret 1 september 2011–31 augusti 2012. Vidare har RN inhämtat revisionsdokumentationen för ytterligare tre av A-son revisionsuppdrag som omfattats av RN:s utredning men som inte ingår i RN:s beslut.

Industribolaget bedrev tillverkning och försäljning av utrustning för industrin. Konstruktionsbolaget bedrev serviceverksamhet samt ombyggnads- och reparationsverksamhet av utrustning inom processindustrin.

A-son avgav för båda bolagen revisionsberättelser som inte avvek från standardutformningen.

2 Uttalande från företagsledningen

Årsredovisningen för **industribolaget** är daterad den 31 januari 2013 och A-son revisionsberättelse den 20 februari 2013. Ett uttalande från företagsledningen är daterat den 31 oktober 2012. I uttalandet bekräftar styrelseledamoten att han är ansvarig för årsredovisningens riktighet och att den upprättats i enlighet med god revisionsred i Sverige. Han bekräftar vidare att det inte har förekommit några händelser efter balansdagen som skulle kunna medföra justering av resultat och ställning eller behöva upplysas om i förvaltningsberättelsen.

A-son har uppgett följande.

I samband med möte med industribolagets verkställande ledning den 31 oktober 2012 var granskningen av årsbokslutet genomförd. Det kvarstod därefter att granska årsredovisningen. I samband med att granskningen av årsbokslutet avslutades fann han det praktiskt möjligt att redan då inhämta företagsledningens uttalande. Alla väsentliga frågor som skulle kunna påverka den finansiella rapporten diskuterades på detta avslutande möte. Han konstaterade att det inte förelåg några oklarheter eller behov av ytterligare information som skulle kunna utgöra materiella skäl för korrigeringar eller som särskilt skulle behöva belysas i årsredovisningen. Han är medveten om att det alltid kan vara bättre att inhämta

företagsledningens uttalande i så nära anslutning till avlämnandet av revisionsberättelsen som möjligt. Hans samlade bedömning var att det var praktiskt och tillräckligt att inhämta uttalandet redan i samband med granskningen av årsbokslutet.

RN gör följande bedömning.

Av ISA 580 *Skriftliga uttalanden* p. 10 framgår att revisorn ska begära att företagsledningen lämnar ett skriftligt uttalande om att den har uppfyllt sitt ansvar för upprättandet av årsredovisningen enligt det tillämpliga ramverket för finansiell rapportering. Detta innefattar, där så är relevant, att årsredovisningen ger en rättvisande bild enligt villkoren i revisionsuppdraget. Vidare ska revisorn enligt ISA 580 p. 11 begära att företagsledningen lämnar ett skriftligt uttalande om att den har försett revisorn med all relevant information och åtkomst enligt villkoren för revisionsuppdraget samt att alla transaktioner har bokförts och avspeglas i årsredovisningen. Enligt ISA 580 p. 14 ska datumet för de skriftliga uttalandena vara så nära datumet för revisionsberättelsen för årsredovisningen som det är praktiskt möjligt, dock inte efter det datumet.

Företagsledningens uttalande vad avser industribolaget var daterat tre månader innan det fanns en årsredovisning att granska. Genom att hämta in uttalandet från företagsledningen för tidigt har A-son åsidosatt god revisionssed.

3 Granskning av efterföljande händelser

Av dokumentationen för **industribolaget** kan inte utläsas om A-son hade granskat efterföljande händelser innan han i februari 2013 avgav revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2011/12. Den enda anteckning med anknytning till denna fråga är att han har antecknat att den fortsatta driften inte bedömdes vara i fara då det efterföljande räkenskapsåret hade ”börjat väldigt bra”.

I dokumentationen för **konstruktionsbolaget** finns en resultatrapport för september 2012 med ett resultat om minus 1,3 mnkr. A-son har antecknat att all fakturering för september 2012 inte var ”utförd” och att bolaget räknade med ett starkt räkenskapsår 2012/13. Av dokumentationen kan inte utläsas om han bedömde storleken på den fakturering för september som inte hade gjorts. Revisionsberättelsen för räkenskapsåret 1 september 2011–31 augusti 2012 är daterad den 16 oktober 2012. Av hans dokumentation kan i övrigt inte utläsas om han hade granskat efterföljande händelser.

A-son har uppgett följande.

Den granskning han gjorde för **industribolaget** avseende tiden mellan datum för den finansiella rapporten och dagen för hans revisionsberättelse var i viss mån begränsad, men relevant och tillräcklig. Granskningen fokuserades dels på att bolagets orderingång hade ökat väsentligt, dels på att resultatet för den efterföljande perioden utvecklades positivt. Då företaget per balansdagen även var välkonsoliderat bedömde han inte att behovet av att utföra någon utökad granskning ”i detta avseende” var nödvändigt. Som framgår av hans dokumentation granskade

han kundfakturor för tiden juni–september 2012. Han dokumenterade motsvarande granskning avseende leverantörsskulder för tid både före och efter balansdagen. För både kundfordringar och leverantörsskulder dokumenterade han vad han bedömde som väsentligt för bedömningen av årsbokslutet och sin slutsats. Den administrativa personalen är mycket noggrann vad avser periodisering av kostnader så att ett rättvisande resultat ska kunna redovisas.

I samband med granskningen av efterföljande händelser, dvs. uppföljning av **konstruktionsbolagets** resultat i nära anslutning till hans lämnade revisionsberättelse, kunde han fastslå att all fakturering i bolaget inte var upprättad då han avgav revisionsberättelsen. Det gick enkelt att fastslå att redovisningen saknade rimliga intäkter. Han gjorde en övergripande kontroll av de poster i redovisningen som direkt skulle vara föremål för vidarefakturering och summerade dem till cirka 1,6 mnkr. Av beloppet hade cirka 0,5 mnkr fakturerats. Bolagets uppdrag sträcker sig normalt över en längre period och det är därför normalt att faktureringen ligger i ofas. Han bedömde det inte vara realistiskt att kräva att septemberfaktureringen skulle vara klar och bokförd redan i den preliminära septemberrapporten.

RN gör följande bedömning.

Av 6 kap. 1 § andra stycket 2 årsredovisningslagen (1995:1554) framgår att det i förvaltningsberättelsen ska lämnas upplysningar om sådana händelser av väsentlig betydelse för företaget som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.

Enligt ISA 560 *Efterföljande händelser* p. 6 ska revisorn utföra granskningsåtgärder som ger honom eller henne tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för att han eller hon har uppmärksammat alla händelser, som har inträffat mellan datumet för de finansiella rapporterna och datumet för revisors rapport och som kräver justering av eller upplysning i de finansiella rapporterna.

Som exempel på sådana granskningsåtgärder som avses i den angivna standarden kan nämnas genomgång av de rutiner som företagsledningen har infört för att uppmärksamma efterföljande händelser och genomläsning av protokoll från bolagsstämmor och styrelsesammanträden. Andra exempel på granskningsåtgärder är förfrågningar rörande förhållanden som har diskuterats vid ännu inte protokollförda möten efter räkenskapsårets utgång, förfrågningar hos företagsledningen om händelser som har inträffat efter räkenskapsårets utgång och genomgång av företagets senaste delårsrapport, om en sådan finns. De nämnda granskningsåtgärderna är avsedda att komplettera sådan granskning som har genomförts i syfte att få fram revisionsbevis för saldon på balansdagen, såsom exempelvis avklippskontroller.

De revisionsåtgärder som A-son har uppgett att han utförde för att granska efterföljande händelser var inte tillräckliga för att uppfylla kraven i ISA 560. Granskningen var därför bristfällig. Genom att inte vid de här aktuella revisionerna granska efterföljande händelser på ett godtagbart sätt har A-son åsidosatt god revisionssed.

4 RN:s sammanfattande bedömning

A-son har för ett bolag hämtat in ett uttalande från företagsledningen för tidigt. Han har vidare inte granskat efterföljande händelser i två bolag på ett godtagbart sätt. Han har i nu nämnda avseenden åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Han ska därför meddelas en disciplinär åtgärd. RN finner att den disciplinära åtgärden kan stanna vid erinran.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son erinran.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, kammarrättspresidenten Stefan Holgersson, vice ordförande, advokaten Rune Brännström, auktoriserade revisorn Maria Danckler, avdelningschefen Eva Ekström, direktören Per-Ola Jansson, redovisningsexperten Claes Norberg och auktoriserade revisorn Ola Wahlquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Anita Wickström, chefsjuristen Adam Diamant, chefsrevisorn Bodil Björk samt revisionsdirektören Kerstin Stenberg som har föredragit ärendet.